

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 592/2025
12.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца РЕНФАРМ ДОО Зрењанин МВ, чији је пуномоћник Мирко Марић, адвокат из ..., против туженог стечајна маса ЈУГОРЕМЕДИЈА Фабрика лекова АД Зрењанин у стечају, чији је пуномоћник Биљана Пријић, адвокат из ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 78.572.224,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 131/24 од 26.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 12.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца па се преиначава пресуда Привредног апелационог суда Пж 131/24 од 26.03.2025. године у ставу два изреке у коме је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату износа од 4.822.861,30 динара са законском затезном каматом од 30.05.2007. године до исплате, па се **пресуђује**:

УСВАЈА СЕ захтев тужиоца, па се обавезује тужени да тужиоцу плати износ од 4.822.861,30 динара са законском затезном каматом од 30.05.2017. године до исплате у року од 8 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 131/2024 од 26.03.2025. године става један у коме је потврђена пресуда Привредног суда у Зрењанину П 131/2017 од 29.09.2023. године у ставу два изреке, као и у делу става два другостепене пресуде у коме је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 1.547.430,00 динара.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 734.368,00 динара у року од 8 дана од дана достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Зрењанину П 131/2017 од 29.09.2023. године, у ставу првом изреке, обавезан је тужени да плати тужиоцу износ од 4.822.861,30 динара са законском затезном каматом од 30.05.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да плати износ од 73.749.362,70 динара са законском затезном каматом почев од 30.05.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.547.430,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 131/24 од 26.03.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Зрењанину П 131/2017 од 29.09.2023. године у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Привредног суда у Зрењанину П 131/2017 од 29.09.2023. године у ставовима првом и трећем изреке и пресуђено да се одбија захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му плати износ од 4.822.861,30 динара са законском затезном каматом почев од 30.05.2017. године до исплате.

Обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 1.547.430,00 динара.

Обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 340.658,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је поднео благовремену и дозвољену ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да Врховни суд побијану пресуду преиначи тако што ће тужбени захтев тужиоца усвојити у целости и обавезати туженог да тужиоцу накнади трошкове поступка или да првостепену и другостепену пресуду или само другостепену пресуду укине и предмет врати на поновно суђење другом већу првостепеног или другостепеног суда.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама ревизијских разлога у складу са чланом 408. ЗПП, ревизијски суд налази да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку доношења другостепене одлуке није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања пред првостепеним судом, произлази да су парничне странке закључиле уговор о пословно-техничкој сарадњи ради производње и промета лекова од 14.03.2012. године, а потом је 18.04.2012. године закључен уговор о финансирању производње између тужиоца као носиоца дозволе за стављање лекова у промет, правног претходника туженог као произвођача лекова и Multi BG DOO Београд као овлашћеног увозника и дистрибутера лекова на велико. Предмет уговора представља заједничко финансирање производње и промета за дефинисане количине лека Ceftriakson за територију Републике Србије са Косовом и то Ceftriakson 1 грам прашак за раствор за ињекције паковање 10x1г за количину од 66400 бочица (6640 паковања од 10 бочица) – две комплетне производне серије у складу са дозволом и Ceftriakson 1 грам прашак за раствор за ињекције паковање 50x1 грам за количину од

33200 бочица (664 паковања од 50 бочица) – једна комплетна производна серија у складу са дозволом. У уводним напоменама странке су сагласно констатовале да је уговор сачињен на основу члана 2.3. Уговора о пословно-техничкој сарадњи ради производње и промета лекова потписаног између тужиоца као носиоца дозволе за стављање лека у промет и правног претходника туженог као произвођача лекова; да парничне странке као уговорне стране основног уговора сагласно утврђују потребу да се овим уговором успостави и детаљно регулише пословна сарадња са предузећем Multi BG DOO у значењу и функције овлашћеног увозника и дистрибутера лекова на велико, а које предузеће прихвата да испуњава поверене послове и функције. Multi BG DOO се обавезао да финансира целокупну производњу и дистрибуцију лекова који су предмет уговора. Одредбом члана 6.11. Уговора Multi BG DOO се обавезао да ће по реализацији исплатити PENPHARM удео у продајној цени обрачунато у висини од 0,40 евра за једну бочицу за продате лекове који су предмет уговора, множењем наведеног износа са бројем бочица које су продате. Тако обрачунат укупан износ удела у продајној цени који припада PENPHARM, Multi BG DOO ће пре исплате умањити за потраживање на име плаћених индиректних трошкова у укупној вредности које су PENPHARM и Multi BG DOO заједно утврдили евиденцијом из прилога уговора, као укупан износ затварања евиденције узимајући при томе у обзир начин обрачунатог дела индиректних трошкова за екстерне консултанске услуге из члана 6.5. Уговора. У прилогу 1. уговора који је у списима на страни 195. нису наведени било какви трошкови, па првостепени суд закључује да не постоје додатни трошкови за које би се умањила добит тужиоца. Међу странкама је неспорно да предметни уговор о финансирању производње није извршен, јер је тужени претходно изгубио запослене са одговарајућим лиценцама за производњу лека, затим је своје производне погоне као место производње лека Ceftriakson издао у закуп трећем лицу, дана 27.08.2013. године и на крају је изгубио и дозволу за предметни лек.

На основу налаза и мишљења вештака утврђено је да је Multi BG DOO укупно увезао 664 кутије са 50 бочица од 1 грама (33200 бочица) и 6501 кутија са 10 бочица од 1 грама (65010 бочица) што укупно износи 98210 бочица. Вештак је обрачунао уговорену добит тужиоца за предметну количину лекова коју је увезао Multi BG DOO у складу са чланом 6.11. Уговора о финансирању производње. Наиме, да је дистрибуирана набављена количина предметног лека добит тужиоца би износила 0,40 евра по бочици, односно за увезену количину боца би износила $98210 \times 0,40$ евра = 39.284 евра што у динарској противвредности по средњем курсу НБС за евро на дан утужења (29.05.2017. године) од 122,7691 износи 4.822.861,30 динара.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев за наведени износ налазећи да је то износ изгубљене добити коју би тужилац остварио да је извршен уговор о финансирању производње, односно измакле користи коју тужени као дужник у време закључења уговора о финансирању производње морао предвидети као могуће последице повреде уговора, с обзиром на чињенице које су му тада биле познате или морале бити познате у складу са чланом 266. став 1. Закона о облигационим односима. Првостепени суд налази да су уговором о финансирању производње предвиђене тачне количине лека Ceftriakson који ће се увести, а затим након извршења уговора, дистрибуирати у продају коју је Multi BG DOO безмало и увезао, те закључује да су те чињенице биле познате туженом као потписнику уговора о финансирању производње. Тужиоцу на наведени износ досуђена је законска затезна камата од дана подношења тужбе 30.05.2017. године до исплате.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за исплату износа изгубљене добити од 73.749.362,70 динара, а коју добит би остварио да је стављена у промет и количина лека Ceftriakson коју би Multi BG DOO поручио од REIG JOFRE GROUP за две и по године, односно 30 месеци – период од издавања у закуп до истека важења дозволе за предметни лек Ceftriakson. Наведено са разлога јер ове количине лекова нису биле предвиђене уговором о финансирању производње које је тужени могао да предвиди као могуће последице повреде уговора. Са друге стране, уговор би био испуњен продајом и дистрибуцијом целокупне количине лекова који су предмет уговора под условом да су све уговорне стране извршиле преузете обавезе, а ниједном одредбом није предвиђено да ће се важење уговора прећутно продужити и за друге количине лекова Ceftriakson мимо уговорених, те за нове количине морао је бити закључен нови уговор. Првостепени суд налази да тужилац није пружио доказ да је ову количину лека Multi BG DOO стварно и купио, као што је доказао за уговорену количину истог лека на основу које је тужиоцу досуђена изгубљена добит.

По ставу другостепеног суда, првостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је закључио да тужилац неосновано потражује износ од 73.749.362,70 динара, прихватајући горе наведене разлоге.

Међутим, у погледу усвајајућег дела тужбеног захтева Привредни апелациони суд је у складу са чланом 383. став 3. и 4. Закона о парничном поступку заказао расправу пред другостепеним судом ради правилног утврђења чињеничног стања и отклањања битних повреда које су учињене у првостепеном поступку, налазећи да је жалба туженог основана у овом делу. Другостепени суд је утврдио да је тужени још у одговору на тужбу истакао приговор застарелости потраживања позивајући се на одредбу члана 376. став 3. Закона о облигационим односима указујући да је од момента сазнања за штету до момента подношења тужбе прошао субјективни рок од 3 године. Тужилац је оспорио наводе туженог истичући да је тужилац објективни рок за подношење тужбе рачунао од губитка дозволе за лек од стране туженог.

Другостепени суд је оценом изведених доказа утврдио да је тужени Уговор о закупу свих производних погона закључио 27.08.2013. године са привредним друштвом UNION MEDIC DOO Нови Сад, на основу кога је тужени све некретнине, покретне и сва права интелектуалне својине уступио закупцу. Тужени се обавезао и да ће закупцу дати све неопходне сагласности како би исти добио дозволу за производњу лекова од туженог. Решењем Привредног суда у Зрењанину Ст 300/2012 од 28.08.2013. године дата је сагласност стечајном управнику туженог за закључење предметног уговора. Пре закључења овог уговора Multi BG DOO као трећа уговорна страна из уговора о финансирању производње, чија је обавеза била да увози и дистрибуира лек Ceftriakson, је у допису достављеном туженом 22.03.2013. године, изјавио да раскида предметни уколико „Југоремедија“, односно правни претходник туженог у року од 90 дана не буде извршила своје обавезе контроле и квалитета већ увезене количине предметног лека.

Полазећи од чињенице да тужени није поступио у складу са наведеним дописом, другостепени суд закључује да је уговор раскинут након истека рока од 90 дана сходно члану 7.1. Уговора, тј. дана 22.06.2013. године, пре закључења уговора о закупу између туженог и UNION MEDIC DOO Нови Сад. Другостепени суд налази да та чињеница није могла остати непозната тужиоцу, а раскидом уговора од стране Multi BG DOO уговор више није могао да се реализује с обзиром да је он био увозник и дистрибутер. По ставу другостепеног суда од 22.06.2013. године тече субјективни рок застарелости

од 3 године за подношење тужбе, на шта упућује и чињеница да тужилац измаклу добит потражује од тог датума, јер му је јасно да нема реализације уговора без Multi BG DOO и да ће због такве ситуације трпети штету.

Сходно томе, другостепени суд закључује да је основан приговор застарелости, јер је тужба за накнаду штете поднета након истека рока од 3 године од дана сазнања за штету и штетника, али и након истека рока од 3 године од повреде уговорне обавезе из члана 376. став 3. Закона о облигационим односима, до које је дошло пре свега непоступањем туженог по допису Multi BG DOO од 22.03.2013. године. Другостепени суд налази да није ни било услова за продужење уговора на које се тужилац позива у прилог основаности свог потраживања, па се пословни однос парничних странака окончава истеком рока од 12 месеци од дана закључења Уговора о финансирању производње од 18.04.2012. године. По ставу другостепеног суда, као крајњи датум од кога се могао почети рачунати субјективни рок за подношење тужбе је дан закључења Уговора о закупу између туженог и UNION MEDIC DOO Нови Сад, односно 27.08.2013. године, па како је тужба поднета 29.05.2017. године, произлази да је истекао рок од 3 године. Из ових разлога је одбио тужбени захтев за исплату износа од 4.822.861,30 динара са законском затезном каматом.

Ценећи наводе тужиоца као ревидетна, ревизијски суд налази да су делимично основани у погледу погрешне примене материјалног права приликом оцене приговора застарелости потраживања.

Тужилац, тужбом потражује 4.822.861,30 динара на име изгубљене добити јер није реализован уговор о финансирању производње од 18.04.2012. године закључен између тужиоца као носиоца дозволе за стављање лекова у промет, правног претходника туженог као произвођача лекова и Multi BG DOO Београд као овлашћеног увозника и дистрибутера лекова на велико. Предметни уговор није извршен јер је тужени као произвођач лекова и носилац дозволе за лек изгубио дозволу за предметни лек, а чему је претходио губитак запослених са одговарајућом лиценцом за производњу лека и давање у закуп трећем лицу производног погона као места производње лека Ceftriaxon, дана 27.08.2013. године.

Одредбом члана 6.11. Уговора о финансирању производње предвиђено је да ће Multi BG DOO по реализацији исплатити PENPHARM удео у продајној цени обрачунат у висини од 0,40 евра за једну бочицу за продате лекове. Тако обрачунати укупни износ удела у продајној цени који припада PENPHARM, Multi BG DOO ће пре исплате умањити за потраживање на име плаћених индиректних трошкова у укупној вредности које су заједнички утврдили евиденцијом из Прилога 1. уговора. Из утврђеног чињеничног стања произлази да у прилогу 1. уговора нису наведени било какви трошкови, нити су исти доказани. Предмет Уговора о финансирању производње од 18.04.2012. године је заједничко финансирање производње и промета за дефинисане количине лека Ceftriaxon 1g прахак за раствор за ињекцију бочице за територију Републике Србије са Косовом и то паковање 10x1g – за количину од 6640 бочица (6640 паковања од 10 бочица) – две комплетне производне серије у складу са дозволом и паковање 50x1 грам за количину од 33200 бочица (664 паковања од 50 бочица) – једна комплетна производна серија у складу са дозволом.

Следи да тужилац има право на изгубљену добит коју би остварио да је извршен уговор о финансирању производње, коју је тужени могао да предвиди у време

закључења уговора као могућу последицу повреде уговора применом члана 266. Закона о облигационим односима, с обзиром на чињенице које су му тада биле познате или морале бити познате, и то у висини тачно одређене количине Ceftriaksona који ће увести Multi BG DOO и по извршеној контроли од стране туженог, дистрибуирати. Из налаза вештака произлази да је Multi BG DOO укупно увезао 664 кутије са 50 бочица од 1 грама (33200 бочица) и 6501 кутија са 10 бочица од 1 грама овог лека (65010 бочица), што укупно износи 98210 бочица, па добит за увезену количину би износила 4.822.861,30 динара ($98210 \times 0,40$ евра = 39.284 евра, што у динарској противвредности по средњем курсу НБС за евро на дан утужења 29.05.2017. године од 122,7691 динара).

По становишту ревизијског суда предметно потраживање није застарело.

Из уводних напомена Уговора о финансирању производње од 18.04.2012. године, произлази да су се све три уговорне стране сагласиле да је уговор о финансирању производње сачињен на основу члана 2.3. Уговора о пословној техничкој сарадњи ради производње и промета лекова (основни уговор) потписаног између PENPHARM као носиоца дозволе за стављање лека у промет и „Југоремедије“ као произвођача лекова. Парничне странке, као уговорне стране основног уговора, а посебно у складу са чланом 2.2, 3.2. и 3.3. основног уговора ради реализације финансирања производње и вршења послова увоза полупроизвода, односно готових производа и veleпродаје готових лекова сагласно утврђују потребу да се овим уговором успостави и даље регулише пословна сарадња са предузећем Multi BG DOO у значењу и функцији овлашћеног увозника и дистрибутера лекова на велико. Предузеће Multi BG DOO, испуњава поверене послове и функције из овог уговора, потврђујући својим потписом да је упознат и сагласан са свим одредбама основног уговора. У члану 2. и 3. уговора регулисане су обавезе тужиоца и туженог тако да исте остају у целости утврђене у складу са чланом 2. и 3. основног уговора са припадајућим анексима уз додатну обавезу да у вези са реализацијом активности и послова који су предмет уговора о финансирању производње правовремено информишу Multi BG DOO, као и да без сагласности Multi BG DOO не преузимају никакве финансијске или друге обавезе, нити да било којим трећима странама уступају права дистрибуције, односно промета на велико за лекове који су предмет уговора. Чланом 7. наведеног уговора предвиђено је да ће уговор бити раскинут у целини у случају писменог обавештења достављеног 90 дана раније од стране било које уговорне стране осталим двама уговорним странама.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је Multi BG DOO као трећа уговорна страна из уговора о финансирању производње чија је обавеза била да увози и дистрибуира предметни лек у допису достављеном туженом 22.03.2013. године изјавила да раскида уговор уколико „Југоремедија“ у року од 90 дана не буде извршила своје обавезе контроле и квалитета већ увезене количине предметног лека. Како тужени није поступио у складу са наведеним дописом следи да је уговор раскинут након рока од 90 дана, односно 22.06.2013. године, како правилно закључује другостепени суд.

По ставу ревизијског суда у конкретном случају примењује се рок застарелости предвиђен чланом 376. став 3. Закона о облигационим односима према коме потраживање накнаде штете настале повредом уговорне обавезе застарела у време одређено за застарелост те обавезе. За тужиоца је настала штета повредом уговорне обавезе од стране туженог невршењем контроле квалитета већ увезеног предметног лека, односно непоступењем по допису Multi BG DOO. Међутим, погрешно другостепени суд квалификује уговор о финансирању производње као класичан уговор

о промету роба и услуга. Наиме, ценећи садржину закљученог уговора и преузете обавезе уговорних страна, ревизијски суд закључује да се ради о повреди уговора који садржи у себи елементе уговора о пословно-техничкој сарадњи, па накнада штете настала повредом уговорне обавезе туженог застарева у року од 10 година. Како општи прописани десетогодишњи рок није протекао од дана 22.06.2013. године када је предметни уговор раскинут, до дана утужења 29.05.2017. године, ревизијски суд је преиначио другостепену пресуду у овом делу и усвојио тужбени захтев за износ од 4.822.861,30 динара са законском затезном каматом од дана утужења до извршене исплате на име изгубљене добити, применом члана 266. Закона о облигационим односима.

Ревизијски суд прихвата у потпуности разлоге које су дали нижестепени судови у погледу одбијања тужбеног захтева за износ од 73.749.362,70 динара са законском затезном каматом без потребе за посебним образложењем, с обзиром на утврђено чињенично стање и примену материјалног права од стране нижестепених судова сагласно члану 396. ЗПП, а у вези члана 419. ЗПП, при чему тужилац својим ревизијским наводима није довео у питање правилност одлуке нижестепених судова у овом делу.

Сходно наведеном ревизијски суд је одлучио као у изреци пресуде применом члана 416. и 414. ЗПП.

Ревизијски суд је потврдио одлуку о трошковима првостепеног поступка који су досуђени туженом применом члана 153, 154. и 163. ЗПП, а одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, јер није успео у спору у делу у коме је изјављена жалба.

Тужиоцу су сразмерно успеху у спору досуђени трошкови ревизијског поступка применом горе наведених чланова у износу од 734.368,00 динара и то за састав ревизије 75.000,00 динара и за таксу на ревизију и одлуку по ревизији у укупном износу од 649.368,00 динара.

**Председник већа-судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић